

**Titlu proiect: „Incluziunea înseamnă învățare pentru toți”**

**Nr. proiect: 2018-EY-PICR-R1-0001**

**Raport de activitate: C1 Evaluare participativă prin Tehnica Cea mai Semnificativă Schimbare**

Facilitator: Maria Martelli

Locul desfășurării activității: Școala Gimnazială St L Roth Mosna

Perioada de desfășurare: iunie-august 2020

***Povești colectate:***

**Elev 1:** L. este elevă în clasa a 5a. Ea a participat în 2019 la tabăra din Straja, și face parte și din clubul Impact, însă doar din 2020, de când activitatea e mult diminuată din cauza pandemiei. Ce își amintește L. cel mai bine din Straja e senzația de a-ți învinge frica, pe care diferitele activități sportive din tabără o antrenează. Ea a povestit, apoi, un exemplu în care a avut curaj după tabără: când a spart o vază, i-a fost frică să îi zică mamei, însă, până la urmă, i-a spus, și mama nu a certat-o. Un alt exemplu de curaj și schimbare interioară e faptul că „anul trecut îmi era rușine să vorbesc, anul acesta am prins încredere”. Din ce motiv? L. spune că a prins încredere, o dată, pentru că a văzut că și ceilalți vorbesc mai dezinvolt și doi, pentru că adulții i-au spus că „niciun răspuns nu e greșit”, și că trebuie să „ascuți părerea celorlalți, chiar dacă e greșită”. Respectul și ajutorul reciproc sunt alte două lucruri pe care L. spune că le-a învățat în tabără. Când a fost întrebată dacă crede că își va mai aminti tabăra și peste 10 ani, ea a răspuns entuziasmată și sigură că: daa!

**Elev 2:** E. este elevă în clasa a 8a. Ea a fost în 2019 la tabăra din Straja, și face parte și din clubul Impact. Senzația pe care o asociază cu tabăra Straja e cea de curaj. Ea spune că, înainte, era mai timidă, însă în tabără un facilitator a încurajat-o, i-a spus că poate și trebuie să fie curajoasă, iar de atunci ea însăși se simte așa. E. povestește și despre munca în echipă și despre cum a învățat asta în Clubul Impact, dar a dus importanța colaborării cu ceilalți și acasă. A povestit și un exemplu în care ea a dat curaj altora, spunând că și-a încurajat frații să nu fie sperioși față de câinele casei, care a s-a comportat agresiv față de verișoara lor pentru că aceasta l-a provocat. Într-adevăr, de atunci, câinele nu a mai mușcat pe altcineva. Mai multă încredere în sine și puterea de a-și învinge frica sunt două dintre lucrurile care au rămas cu ea în urma taberei din Straja.

**Părinte 1.** Doamna SR. a participat la Cercul Siguranței încă din 2019. Dânsa are un băiețel de 12 ani, pe clasa a 6-a, foarte cuminte și mai degrabă introvertit, care nu a participat și nu caută

Co-finanțat din Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România  
finanțat prin Granturile SEE 2014-2021

**Incluziunea înseamnă învățare pentru toți** (Contract numărul: 2018-EY-PICR-R1-0001)

**Working together for an inclusive Europe**

să participe la activități extracuriculare. Doamna SR. a povestit că, mergând la Cercul Siguranței, a învățat însă ceva important, și anume să aibă mai multă încredere în copilul ei și să îl poată lăsa să se plimbe cu bicicleta fără să își facă griji. Deși îl mai lăsa și înainte să se plimbe, acum a învățat să își managerieze mai bine emoțiile de frică. I-au prins bine discuțiile și și-ar fi dorit să le fi avut ceva mai repede, când copilul era mai mic.

**Părinte 2:** Doamna Z. a fost mediator școlar, și apoi a participat și la Cercul Siguranței și la întâlnirile cu părinții, din 2019. Ea are două fetițe, una în clasa a 3-a și cealaltă la grădiniță. Dânsa a descris nevoia de a merge la activități pentru că „întotdeauna poți să înveți ceva nou”, și a povestit despre o întâmplare în care alte mame au vrut să renunțe la a merge, însă ea le-a convins să continue, convinsă fiind de nevoia întâlnirilor. Pentru dânsa a fost important că întâlnirile erau la o oră potrivită, și că erau un spațiu unde se putea învăța și discuta. Doamna Z. descrie un părinte bun ca fiind acela care își ascultă copilul. La una dintre întâlniri, discutând, a realizat că și fetița o ascultă și este atentă la emoțiile ei. A dat un exemplu în care, când a fost tristă, fetița ei i-a căutat un cadou care să o înveselească. Simțindu-se văzută și înțeleasă, doamna Z. a reușit să treacă mai ușor peste emoțiile negative. Reușind apoi, la întâlnire, să interpreteze această întâmplare ca un moment de înțelegere între ea și fiica ei, s-a apropiat mai mult de dânsa. A învățat și ea să o asculte mai mult în schimb: doamna Z. a povestit exemple despre cum își încurajează fiica să își facă temele, aprobând-o. De asemenea, acum îi înțelege nevoia de atenție mai bine, și atunci o ascultă din tabla înmulțirii, când fiica ei îi cere asta. Doamna Z. este convinsă de nevoia unor relații între școală și părinți și copii, dincolo de orele de curs. Această convingere vine din experiența ei de mediator școlar, unde, prin relațiile create cu alți părinți, consideră că a reușit să ajute familiile respective să păstreze o legătură mai bună cu școala. Ea vede într-o lumină foarte bună și activitățile extra-școlare și alte întâlniri alternative între părinți, copiii, și școală. De activități extra-școlare s-ar bucura copiii, iar de un sprijin în plus e nevoie pentru multe familii.

**Părinte 3:** Doamna S. are doi copii, de vârsta grădiniței și în clasa a 2-a. Ea a participat de două ori la Cercul Siguranței, de „curiozitate”. Ar fi dorit să meargă în continuare, dar pandemia a sistat întâlnirile. Cel mai important lucru cu care a rămas de la cele două întâlniri a fost „calmul”. Dânsa a spus că ea a crescut cu ideea că „bătaia e ruptă din rai”, însă acum „nu se mai face nimic cu bătaia” și e nevoie de altfel de relaționare. Ea a învățat să fie mai calmă, să nu mai

folosească vocea „aspră” și să își asculte copiii cu răbdare, dându-le atenție atunci când o cer.  
A spus că un părinte bun își ascultă copilul și își face timp să o facă atunci când copilul îi cere.

**Părinte 4.** Doamna T. are trei copii. Dânsa a participat la întâlnirile cu părinții din 2019, unul dintre copiii ei a participat la Clubul Impact, iar fata mai mare, la tabăra de la Straja din 2019. Doamna T. a sesizat imediat o schimbare la fiica dânzei după tabără, zicând că a devenit mai „hotărâtă”. Înainte, fiica era mai retrasă, „timidă, rușinoasă”, însă, după tabără, unde a interacționat cu alți copiii și adulți care i-au validat alegerile, a învățat să fie și ea mai „liberă” și să facă alegeri singură. De exemplu, acum, fiica se oferă să își ajute mama, fără să aștepte să fie chemată. Doamna T. a povestit și despre schimbările care s-au petrecut cu ea însăși mergând la întâlnirile cu părinții. Deși nu are speranța că părinții se pot uni să schimbe ceva la felul în care se face școala, crede că aceștia pot învăța individual cum să se comporte mai frumos cu copiii. Ea însăși a învățat să fie mai calmă, să își asculte copiii și să îi lase și pe ei să aleagă și să facă ceea ce doresc. Înainte, era mai ”din scurt”, dar acum, a înțeles că trebuie să-i lase și pe ei să se manifeste cum simt, și să nu le controleze fiecare mișcare. Își amintește inclusiv de niște videouri de la Cercul Siguranței, care arătau cum e nevoie să îți lași copiii să facă lucruri și fără aprobarea ta, pentru a le crește autonomia. Doamna T. spune că prin astfel de discuții a învățat lucruri „noi” și și-a schimbat comportamentul cu proprii copii. Acum, în contextul pandemiei, copiii s-au descurcat aproape singuri învățând online, fără să necesite prezența constantă a mamei - deși aceasta era, uneori, de ajutor.

**Părinte 5.** Doamna P. are trei copii, unul mic de șase ani, unul mijlociu de 9 ani și o fată mai mare, de 14 ani. Dânsa a participat la mai multe întâlniri pentru leadership în cadrul părinților, a spus că au ajutat-o foarte mult și le-a găsit foarte relaxante. În plus, ea a convins și vecina să meargă, îndemnând-o că-i vor prinde bine, și apoi, discutând cu ea, a aflat că și acesteia i-au plăcut mult discuțiile. Dintre copiii doamnei P., fata cea mare a fost premiantă și învață bine la școală, a fost la Clubul Impact și la tabăra de la Straja. Băiatul mijlociu însă, ”nu că nu poate, nu vrea” să învețe la școală, trebuie să „stau cu el cât face temele, că nu se poate concentra, e foarte visător”. Mergând la întâlnirile cu părinții, doamna P. a învățat să fie ceva mai răbdătoare cu copilul, căruia îi spune că ar face bine să învețe, să se facă și el „domn, să aibă serviciu”, însă copilul rezistă, spunând că, fiindcă au teren și animale, el vrea să trăiască din asta. Doamna P. subliniază nevoia unui psiholog al școlii, pe care a sesizat-o și doamnei directoare adjunctă, dar

nu pare că e posibil să se concretizeze această soluție. Psihologul e necesar, consideră doamna P., și pentru că ar media conflictele dintre elevi și conflictele interetnice care apar în școală, clasele fiind compuse din elevi etnici români și romi. O altă schimbare importantă pe care doamna P. o apreciază e în urma unei discuții intime, de la o sesiune cu părinții în care s-a întâmplat să fie doar ea, facilitatoarea și încă o prietenă. În acea sesiune doamna P. a putut vorbi mai liber despre dificultățile pe care le are, inclusiv în relație cu mama soțului. În urma întâlnirii, s-a simțit transformată de aceasta oportunitate de a-și exprima sentimentele, de a fi ascultată și înțeleasă, și s-a liniștit și înăuntrul dânsi, ajungând să fie mai răbdătoare și mai calmă în relațiile cu cei din familie.

**Părinte 6.** Doamna B. are o fiică care trece în clasa a 8a, și a participat la întâlnirile cu părinții încă din 2019, încercând să ajungă la cât mai multe, inclusiv cu soțul. Dânsa este implicată în chestiunile legate de școală și mulțumită în general. În plus, ea știe că poate discuta cu ușurință cu domnul director dacă e nevoie de ceva. De la întâlnirile cu părinții i-au plăcut mult testele pe care le-a primit și le-a făcut și acasă cu cei din familie. Cel mai important lucru pe care l-a învățat, însă, de la întâlnirile despre parenting, este ceva foarte simplu: să asculte copilul mai mult. După cum spune dânsa, „noi uneori ne complicăm și uităm” că copiii vor să fie ascultați. Ea a adăugat că, după ce și-a dat seama ca, în ultima perioadă, fiica ei îi împărtășea mai puține lucruri, a început să o asculte mai mult și să dea „mai puține sfaturi”, iar asta a ajutat la reapropierea relației dintre ele. Despre a fii un părinte bun, doamna B. spune că doar copilul poate zice dacă părintele e „bun”, iar relația cu fiica ei o stabilesc împreună, ascultându-se una pe cealaltă. Acum, după perioada de lockdown din timpul pandemiei, dânsa și cu fiica ei fac o plimbare zilnică seara. Tot în timpul perioadei, fiica ei a organizat în clasă un grup de întraajutorare pentru elevi, iar mai târziu grupul s-a extins și la părinți, astfel încât să existe un spațiu de comunicare și ajutor pentru comunitate. Astfel, amândouă contribuie pozitiv la păstrarea - și creerea - incluziunii și a legăturilor dintre școală, profesori, părinți și elevi.

**Părinte 7.** Doamna L. are un băiețel de 9 ani, și a venit la întâlnirile cu părinții, cât și la cercul siguranței, de foarte multe ori, deși a ajuns acolo inițial, din întâmplare. I-au plăcut foarte mult, mai ales atmosfera de discuție și împărtășire între părinți și uneori și profesori, dar și sentimentul de a fi ascultată și a auzi alte povești asemănătoare. Pentru dânsa, ce a primit valoros a fost mai ales o confirmare că felul în care se comportă ca și mamă e potrivit. Mai exact, L. a povestit cum părinții ei, dacă o certau, nu-și cereau scuze niciodată, pe când ea, dacă ceartă copilul, simte

uneori că l-a certat prea tare, și își asumă greșeala în fața lui. La întâlniri a aflat că acesta e un comportament bun, și că e important pentru copii să știe că și părinții fac greșeli. Un alt comportament la care a devenit mai atentă în urma întâlnirilor de la Cercul Siguranței a fost momentul de revenire a băiețelului când acesta pleacă și se joacă, iar apoi vine să ceară „confirmare, iubire, să-și tragă energia de la mamă”. Ea deseori îl îmbrățișea și îi oferea acea atenție, însă poate că nu tot timpul, iar de când a aflat de importanța acestui gest, a devenit mult mai atentă la el și a încercat să îl practice conștient. Mai important, a primit o altă confirmare că comportamentul ei de mamă este unul potrivit, chiar dacă e diferit de al părinților ei.

**Părinte 8.** Doamna C. are mai mulți copiii, dintre care doar o fetiță e la școală momentan, în clasa a 2a. Dânsa a fost foarte încântată de întâlnirile cu părinții, atât cele de leadership cât și cercul siguranței, și a vorbit cu multă mulțumire de ambele. A spus că i-au plăcut și testele de logică și personalitate pe care le-a re-făcut acasă apoi cu membrii familiei, cât și atmosfera liberă de discuții, care nu se regăsește atât de ușor în alte cadre. Spre exemplu, în urma întâlnirilor, a reușit să aibă legături mai bune cu alți părinți din sat, cu care înainte interacționase foarte puțin, poate doar la ședințele școlare. Pentru doamna C. un lucru pe care și l-a amintit cu drag a fost proiecția video despre cum îți faci copilul să se simtă în siguranță. Aceasta i-a rămas în minte, ca o confirmare, pentru că se gândea deja că „totul pornește de la părinți”, și că părinții trebuie să fie un exemplu și să fie acolo pentru copii. Mai exact, dânsa a explicat că trebuie ca „noi să fim deschiși ca părinți” și copiii trebuie să se simtă că pot să le spună părinților orice. Dânsa a spus că copiii au nevoie cel mai mult de timp, deși acela e atât de greu de găsit. Ea și-a făcut timp să meargă la majoritatea întâlnirilor, fiindcă i-au plăcut atât de mult pentru că „noi ne regăsim ca părinți”. Un alt lucru care a fost relevant pentru doamna C. au fost exercițiile de reamintire din copilărie, în care s-a gândit la lucruri sau oameni care o deranjau sau supărau atunci. Amintindu-și de o vecină care o „pâra la mama”, și-a dat seama că o vede în altă lumină acum, dându-și seama că poate avea și ea motivele întemeiate, poate chiar legate de siguranța ei ca și copil. Aceste exerciții, spune doamna C., au fost de ajutor pentru a se simți mai apropiată de copii și de modul lor de a gândi.

**Părinte 9.** Doamna V. are doi băieți adolescenți, iar dânsa a participat la majoritatea întâlnirilor cu părinții, ratând doar câteva. A spus că i-au plăcut foarte mult, că a mers de curiozitate și a continuat să meargă pentru că îi plăceau discuțiile și subiectele de conversație. Pentru dânsa, schimbarea a constat în comunicarea și ascultarea mai activă a copiilor săi. Doamna consideră

Iceland   
Liechtenstein  
Norway grants

că și copiii și-ar da seama de diferență, pentru că ea însăși a fost mai atentă la ei și au discutat mai des („vorbim mai mult, ne consultăm mai mult”), atât lucruri legate de școală cât și altele. Cel mai mult a rămas tocmai asta, a fii prezentă pentru copii și a „vorbi cu copilul”, lucru pe care ea consideră că ar trebui să-l facă orice părinte bun.